

Učební osnovy

**hry na dechové a bicí nástroje pro II. stupeň studia na lidových
školách umění**

Hudební obor

**Schváleno výnosem ministerstva školství České socialistické republiky
pod č. j. 14 466/85-35 ze dne 15. dubna 1985 jako učební osnovy
pro II. stupeň studia na LŠU s účinností od 1. září 1985**

STÁTNI PEDAGOGICKÉ NAKLADATELSTVÍ, n. p., PRAHA

1985

11,522

Učební osnovy hry na dechové a bicí nástroje pro
II. stupeň na LŠU

Učební osnovy hry na dechové a bicí nástroje pro II. stupeň v zásadě navazují na učební látku základního studia s přihlédnutím k tomu, že zde mohou studovat i nadaní zájemci, kteří neprošli soustavným základním studiem na LŠU, pokud při přijímací zkoušce prokáží, že splňují požadavky tohoto studia. Protože se předpokládá, že žáci nebudou stejně technicky nebo nátiskově vyspělí a budou mít i značně rozdílné možnosti pro domácí přípravu, jsou výchovně vzdělávací cíle, společné pro hru na všechny dechové a bicí nástroje uvedeny souhrnně.

S výjimkou studijního zaměření, uvedeného v učebních plánech č. 13 - hra na zobcovou flétnu pro žáky bez předchozí hudební přípravy, není učební látka rozdělena do jednotlivých ročníků. Učitel vypracuje proto v souladu s konkrétním studijním zaměřením individuální studijní plány žáků na jednotlivé ročníky s přihlédnutím k jejich technické, nátiskové i hudební vyspělosti, dalším předpokladům i časovým možnostem.

Učební plán č. 10

Oddělení klávesových nástrojů, oddělení dechových nástrojů, oddělení lidových nástrojů, oddělení skordeonové a oddělení smyčkových nástrojů.

Studijní zaměření žáků: komorní nebo souborová hra nebo hra v orchestru - pro žáky od 14 let a dospělé /klavír, varhany¹, harfa, housle, viola, violoncello, kontrabas, skordeon, cimbál, dechové nástroje, bicí nástroje²/. Hlavním předmětem je hra na některý z uvedených nástrojů.

Délka studia: 4 roky

Poř. čís. Předmět	Ročník			
	1	2	3	4
1. Hra na nástroj s možností hry na příbuzné nástroje a nástroje elektronické podle studijního zaměření, příprava k souhrě, improvizace a hra z listu ^{3/5/}	1	1	1	1
2. Čtyřruční hra /klavír/, doprovod vokální a instrumentální /všechny nástroje/, komorní hra nebo souborová hra nebo hra v orchestru	2	2	2	2
3. Nauka o hudbě nebo úvod do skladebných nauk	1,5	1,5	1,5	1,5
Celkový počet vyuč. hod. týdně	4,5	4,5	4,5	4,5

- 1/ K výuce hry na varhany a na harfu na II. stupni základního studia se přijímají jen žáci, kteří ukončili I. stupeň základního studia hry na klavír.
- 2/ K výuce hry na bicí nástroje jako hlavního předmětu se mohou výjimečně přijmout též žáci, kteří v I. stupni základního studia absolvovali hru na bicí nástroje jako nepovinný předmět.
- 3/ Označené předměty musejí být vyznačeny v individuálním plánu žáka.
- 4/ Při výuce hry na varhany a harfu se předmětu vyučuje až od 2. ročníku.
- 5/ Pro nácvik skladeb s náročným klavírním doprovodem, který nelze svěřit žákům, přidělí ředitel školy korepetici v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně na jednu třídu.

Výchovně vzdělávací cíl

Cílem studia na II. stupni se zaměřením na komorní, souborovou nebo orchestrální hru je připravit samostatného, dobrého a pohotového amatéra, který bude vybaven takovými hudebními a technickými dovednostmi, aby byl schopen stylové interpretace přiměřené náročných skladeb sólových, komorních i ansámblových.

Vzhledem k nutnosti soustavné praktické přípravy žáka pro tyto náročnější úkoly, zahrnuje učební plán vedle hlavního předmětu - hry na nástroj - i povinnou komorní, souborovou nebo orchestrální hru a podle podmínek školy, zájmu a schopností žáka též předmět nauka o hudbě, nebo úvod do skladebných nauk. Individuální vyučování hlavnímu předmětu tu slouží k upevnování, prohlubování a rozvíjení technických, nátiskových i výrazových dovedností žáka, k rozšiřování repertoáru na úrovni jeho technické a hudební vyspělosti a k poznávání literatury zvoleného nástroje. Cílem studia hry na nástroj je: zvyšovat všestrannou technickou a nátiskovou úroveň žáků, zvláště rozvíjet výrazové složky hry, muzikálnost a osobitost projevu; naučit žáky samostatnému účelnému studiu; připravit absolventy na takový stupeň technické a hudební vyspělosti, aby byli schopni uplatnit se v amatérských orchestrech, komorních souborech, případně vystoupit sólově, nebo se jinak aktivně účastnit kulturního života naší společnosti.

Studiem na II. stupni se zpravidla uzavírá hudební vzdělání žáka na LŠU. Proto je třeba upevnit dosavadní získané dovednosti a návyky, které žák potřebuje k udržení potřebné zručnosti, nátlaskové kondice a tónové kultury k zvládnutí probíraných skladeb. Stále je třeba věnovat pozornost intonační jistotě a přesnosti v artikulaci a rytmu a dodržování hlavních zásad při interpretaci skladeb různých žánrů a stylů.

Zejména je důležité věnovat mimořádnou pozornost samostatné domácí práci žáka tak, aby si osvojil její správné zásady pro celý život. Proto je nutné učební látku se žáky při vyučování vždy podrobně probrat a vysvětlit a seznámit je se způsobem nácvičky různých prvků instrumentální hry a jejich použitím při studiu etud, přednesových skladeb i náročnějších komorních a orchestrálních partů. Aby žák získal co největší rozhled po hudební literatuře svého nástroje, rozdělí učitel plánovanou látku podle stupně propracování tak, že jen některé skladby budou určeny k dokonalému nastudování, další budou nastudovány zčásti, za účelem poznání literatury.

Soustavně a cílevědomě je nutné pěstovat hru z listu. Hře z listu předchází vizuální příprava: zařazení autora a skladby do slohového období, zjištění tóniny, metra, tempa, formování struktury, harmonické sazby i celkového charakteru skladby. Při praktickém průběhu hraje žák bez přerušení a snaží se číst notový záznam s dostatečným předstihem. Pro každého žáka je třeba stanovit samostatný studijní plán hry z listu s ohledem na jeho individuální vlastnosti a zkušenosti, technické a nátlaskové schopnosti. Je třeba vysvětlit často užívané opakovací znaménka /Da capo al Fine, Da segno e poi Coda, prima Volta, Tacet a p./.

Systematickou pozornost věnujeme nácvičce nejzákladnějších transpozic - u nástrojů, které se s nimi budou v hudební praxi setkávat.

V průběhu studia by měl být žák seznámen s nejdůležitějším repertoárem amatérských orchestrů. Nejde o přehrávání celých partů, ale o jejich typické znaky. Podle povahy a využití studovaného nástroje to budou orchestrální party z oblastí t. zv. vážné hudby především českých autorů, z repertoáru dechových

orchestrů nebo z repertoáru taneční a jazzové hudby /t.zv. evergreeny/, popřípadě skladby z repertoáru školního nebo místního orchestru. Studium orchestrálních partů je nedílnou součástí individuálního plánu žáka. Je cenným doplňkem ke studiu etud.

Při výběru repertoáru dbá učitel vedle hledisek pedagogických i na individuální zájmy žáků, zejména při jejich zařazování do souborů různého zaměření /komorní, dechové, estrádní, folklorní, jazzové beatové a pod./.

Každý žák by si měl podle svých schopností vytvořit svůj vlastní sólový repertoár, úměrný jeho technickým a nátlakovým schopnostem, který by mohl pohotově uplatnit při nejruznějších příležitostech, vystoupeních v LŠU, pro společenské organizace k různým výročím a později v místě svého působení.

Během studia má žák získat širší kulturně politický rozhled a dobrou orientaci v kulturním a zejména hudebním životě se zvláštním zřetelem ke zvolenému nástroji. Za tímto účelem je třeba využívat systematicky organizovaných i individuálních návštěv koncertů, poslechu rozhlasu, televize, gramofonových i mg. nahrávek domácích i světových interpretů.

Žáka je rovněž třeba seznámit se vznikem a dějinným vývojem zvoleného nástroje. Dle možnosti by měl ovládat též údržbu a nejn nutnější opravy nástroje /opatrování a úpravu plátků a strojků, ošetření mechaniky u dřevěných dechových nástrojů, čištění nátrubku, nástrojových trubic, pístů a otočných mechanismů u nástrojů plechových, údržbu šroubení a ozvučných blan u bicích ap./.

Absolvent II. stupně má být všestranně připraven pro účast na kulturním životě naší socialistické společnosti tak, aby jej byl schopen spoluvytvářet na pracovišti a v místě svého působení jako účastník ZUČ i organizátor.

Pro potřebu školních souborů a orchestrů je v některých případech třeba zařazovat do tohoto studijního zaměření i starší začátečníky, disponované pro hru na dechové nebo bicí nástroje. Jsou to zpravidla žáci školy s přípravou ve hře na jiný hudební nástroj, kteří si hru na některé z uvedených nástrojů zvolí dodatečně nebo zájemci, kteří přicházejí z míst, kde se hře na tyto nástroje nevyučovalo.

V těchto výjimečných případech postupuje učitel individuálně podle druhu a míry předcházející hudební přípravy jednotlivých žáků tak, aby s ohledem na předpokládanou délku studia zvládli studijní úkoly, obsažené v učebních osnovách pro základní studium /I. stupeň/, a získali nejdůležitější návyky potřebné pro ansámblovou nebo orchestrální hru. Vzhledem k věku žáků lze postupovat rychleji a koncentrovaněji a některé studijní úkoly zařazovat daleko dříve, nežli stanoví učební osnovy základního studia. Od žáků je nutno vyžadovat uvědomělé osvojování nových dovedností a od počátku spojovat teoretické poznatky s praxí. Přitom je třeba důsledně zachovávat zásadu primárního vytváření sluchové a konkrétní zvukové představy a neustále vést žáky ke sluchové sebekontrolě. Při výběru repertoáru je třeba dbát nejen, aby odpovídal technické a hudební úrovni jednotlivých žáků, ale aby byl přiměřený jejich duševní a emocionální vyspělosti.

Zvláštní pozornost je třeba věnovat pěstování optické pohotovosti, přípravě k souhře a individuální přípravě orchestrálních, popřípadě komorních partů. Při zařazování těchto žáků do souborů a orchestrů je třeba dbát, aby jim svěřené party byly úměrné jejich nástrojové vyspělosti.

Hra na flétnu

Studijní úkoly

Shrnutí výsledků předešlého studia, doplnění učební látky a navázání na nové učivo.

Práce na dalším uvolnění a odlehčení nátisku. Neustále zlepšovat kvalitu tónu, rozvíjet cit pro stavbu hudební fráze a stylový výraz hraných skladeb.

Vést žáka systematicky k intonační jistotě a sebekontrolě a k dalšímu rozvíjení prstové techniky.

Důkladnější propracování všech artikulačních prvků /legata, nonlegata, dvojitého a trojitého staccata/.

Dbát na neustálé zlepšování kvality nasazení, /sforzato a měkké nasazení kořenem jazyka/.

Rozvíjení výrazových stránek hry - dynamiky, frázování, dechové ekonomiky a vibrata.

Rozvíjení pohotovosti při hře z listu.

Studium komorních nebo orchestrálních partů.

Interpretace a frázování v oblasti taneční a jazzové hudby.

Prostředky k dosažení stanovených cílů

Vydržované tóny v celém rozsahu nástroje s využitím dynamiky.

Technická prstová cvičení, cvičení pro nácvik legata, staccato-
vá cvičení a nácvik melodických ozdob.

Studijní materiál

Všechny stupnice dur a moll, T5, D7, Zm7. Velký a malý rozklad akordů. Chromatická stupnice a celotónové stupnice. Procvičování ve staccatu a legátu pokud možno v celém rozsahu nástroje.

Školy a etudy

Černý-Bok: Závěrečná cvičení ze školy

M.Moyse: De la sonorité

M.Klement: Škola hry pro altovou zobcovou flétnu

I. díl - dokončení výběru

II. díl - studie vibrata

studie násobného staccata - použití materiálu

etud s funkcí jazyka odpovídající
metodice příčné flétny.

Výběr vhodných studií barokních skladeb,
návčik melodických ozdob.

- E. Köhler op. 33 - I. díl, dokončení
- Berbiguier 18 exercices ou études
- Hans Köhler: Practischer Lehrgang
- G. Gariboldi: 12 etud
- E. Köhler: Romantické study
- E. Köhler op. 33 II. díl 12 středně těžkých etud
- T. Boehm op. 15 12 etud
- E. Prill op. 6 30 etud
- F. Tomaszewski výběr z II. až IV. dílu
- T. Boehm op. 37 24 etud
- A.B. Fürstenau op. 125 24 etud

Přednesové skladby

- J. Kř. Vaňhal: Sonata G dur
- G.F. Händel: Sonaty 1. - 7. - výběr
- Benda: Sonata C dur
- F. Benda: Sonata F dur
- J.A. Benda: Sonata a moll
- J.S. Bach: Výběr vět ze sonát
- W.A. Mozart: Andante C dur
- A. Fils: Koncert D dur
- J.J. Quantz: Koncert G dur
- J. Haydn: Koncert D dur
- R. Rosetti: Koncerty D dur a G dur
- J. Mysliveček: Koncert D dur, I. a II. věta
- V. Blodek: Andante cantabile
- V. Blodek: Koncert D dur II. věta
- C.S. Saëns: Romance
- T. Akimenko: Idyla
- C. Debussy: Syrinx
- A. Honeger: Tanec kozičky
- G. Kosík: Suita ve starém slohu
- P. Eben: Sonatina semplice
- E.F. Burian: Ztracené serenády
- G. Sinisalo: Tři miniatury
- J. Rychlík: Quattro studi - flauto solo

Komorní souborová hra

- J. Čert: Sonata G dur pro flétnu, housle a klavír
J. Čert: Sonata G dur pro dvě flétny a klavír
J. Haydn: Londýnská tria pro dvě flétny a violoncello
K. Stamic: Triová sonata G dur pro flétnu, housle a klavír
G.F. Telemann: Triová sonata C dur pro flétnu, housle a continuo
J.J. Quantz: Triová sonata D dur pro flétnu, housle a klavír
J. Suk: S kyticí v ruce, bagatela pro flétnu, housle a klavír
J. Obrovská: Suita pro flétnu a kytaru ve starém slohu
A. Rejcha: Kvartet pro čtyři flétny - menuet
A. Aljabjev: Flétnový kvartet

Postupová zkouška

Na závěr druhého ročníku vykoná žák postupnou zkoušku v tomto rozsahu:

- 1 stupnice dur a 1 moll v celém rozsahu nástroje v pohyblivějším tempu /legato, staccato/. Akordy: T5, D7, Zm7 - malý a velký rozklad, legato a staccato.
- 2 etudy rozdílného charakteru.
- 1 přednesová skladba nebo věta z koncertu či sonaty.

Závěrečná zkouška

Studium na druhém stupni LŠU ukončí žák ve 4. ročníku závěrečnou zkouškou nebo interním či veřejným absolventským vystoupením, kde přednese skladbu libovolného výběru solově nebo v komorním souboru.

Hra na hoboj

Studijní úkoly

Shrnutí výsledků dosavadního studia a navazování na nové učivo.
Stálá péče o upevnění a rozvíjení nátisku. Seznámení žáka se všemi prostředky, sloužícími k udržování a rozvíjení nátiskové připravenosti.

Vést žáka k intonační jistotě a sebekontrolě, k rozvíjení prstové a nátiskové techniky, k ovládanému žebroříšnickému dýchání a ke zdokonalení hry "na výdech".

Zdokonalování artikulačních a výrazových prostředků hry /legata, staccata, jejich kombinací, intervalové a akordické skoky a pod./.

Rozšíření znalostí melodických ozdob a jejich procvičování.

Rozvíjení výrazových stránek hry na hoboj /frázování, dynamika, vibrato, ekonomika dýchání, artikulace/ jako prostředek k osobitému projevu.

Seznámení žáka s postupem výroby hobojových strojků.

Rozvíjení hudební paměti a představivosti.

Poznávání skladeb jednotlivých stylových období.

Rozvíjení pohotovosti ve hře z listu.

Studium komorních a orchestrálních partů.

Seznámení žáka se zvláštnostmi hry na anglický roh.

Prostředky k dosažení stanovených cílů:

Vydržované tóny, prstová cvičení, intervalová cvičení, obtížné skoky a vazby, staccatová cvičení, trylky, pomocné hmaty, zvládnutí celého rozsahu nástroje.

Studijní materiál:

Stupnice a akordy dur a moll, dominantní septakordy, zmenšené septakordy v rovném pohybu, v obratech, rytmických variantách a artikulačních útvarech v celém rozsahu nástroje.

Školy:

Kubát-Smetáček: Škola hry na hoboj

A.M.R.Barret: Methode Complete, 1-3.

L.Bleuzet: La technique du Hautbois, 1-3.

H.Hadamowsky: Oboenschule, 1-6.

T.Szeszler: Oboenschule.

J.Madeja: Škola.

R.Rosenthal: Grosse praktische Oboe-Schule, 1-4.

vydavatel:

Supraphon

Leduc

Leduc

Doblinger

Ed.Mus.Budapest

PWM

Schmidt

Etudy:

A.M.R.Barret: 15 Grandes Etudes.	Leduc
E.Bozza: 18 Etudes.	Leduc
H.Brod: 20 Etudes.	Lemoine
-"- : 40 Etudes.	Leduc
F.Capelle: 20 Grandes Etudes.	Leduc
A.Debondue: 24 Etudes.	Leduc
-"- : 100 Exercices.	Leduc
J.Dont: Etudy.	Muzzig
F.W.Ferling: 18 Etudes, op. 12.	Billaudot
-"- : 48 Etudes, op. 31.	Billaudot
F.Flemming: 25 metodische Studien, 1,2. /hoboj s klavírem/	Zimmermann
F.Gillet: Exercices.	Leduc
S.Karg-Elert: Etüdenschule, op.41.	Hofmeister
J.H.Luft: 24 Etüden, op.1.	Schmidt
M.Lore: 30 Esercizi.	Zanibon
A.Maier: 12 Studien.	Schmidt
C.Mille: 10 Etüden.	Hofmeister
V.Smetáček: Stupnicové etudy.	SNKLHU
J.Sellner: Studi per oboe.	Ed.Mus.Budapest

Přednesové skladby:

/hoboj a klavír/

Frant.Benda /1709-1786/: Sonata F-dur.	Benjamin
K.B.Jirák /1891- /: Sonata, op.73.	Supraphon
M.Kabeláč /1908- /: Sonatina, op.24.	Panton
M.Konvalinka /1919- /: Téma s variacemi.	Panton
J.E.A.Koželuh /1738-1814/: Koncert F-dur.	Oertel
Fr.Kramář /1759-1831/: Koncert F-dur, op.37	Supraphon
-"- : Koncert F-dur, op.52.	ČHF
J.Matěj /1922- /: Sonata da camera.	SNKLHU
Jan Novák /1921- /: Koncert.	SNKLHU
J.Pauer /1919- /: Capriccia.	Supraphon
J.Seidel /1908- /: II. koncert.	Panton
J.V.A.Stamic /1717-1757/: Concerto C-dur.	Sikorski
K.Fn.Stamic /1745-1801/: Concerto B-dur.	Benjamin
J.KF.Vanhal /1739-1813/: Concerto.	Breitkopf
C.Ph.Ern.Bach /1714-1788/: Concerto B-dur.	Leuckart
Joh.Chr.Bach /1735-1782/: Concerto F-dur.	Schott
Joh.Seb.Bach /1685-1750/: Concerto F-dur.	Sikorski
V.Bellini /1801-1835/: Concerto Es-dur.	Leuckart
A.Besozzi /1700-1775/: Sonata C-dur.	Chester
-"- : Sonata D-dur.	Schott
Petr Eben /1929- /: Sonata.	Panton
J.F.Fasch /1688-1758/. Concerto g-moll.	Sikorski
G.F.Händel /1685-1759/: Concerto B-dur.	Breitkopf
-"- : Concerto g-moll.	Breitkopf
-"- : 2 Sonaten, op.1.	Ricordi
J.Haydn /1732-1809/: Koncert C-dur.	Breitkopf

J.N.Hummel /1778-1837/:	Introduction, Thema und Variationen, op.102	Rara
A.F.Klughardt /1847-1902/:	Konzertstück, op.18.	Fritzsch
J.J.Loëillet /1685-1746/:	Sonata C-dur.	Chester
-"-	: Sonaten G-dur, E-dur.	Lemoine
N.Rimski-Korsakov /1844-1908/:	Variationen.	Boosey
G.Sammartini /1693-1751/:	Sonata G-dur.	Chester
G.Th.Telemann /1681-1767/:	Concerto C-dur.	Schott
-"-	: Concerto d-moll.	Sikorski
-"-	: Concerto e-moll.	Sikorski
-"-	: Concerto f-moll.	Peters
-"-	: Sonata a-moll.	Leduc
-"-	: Sonata B-dur.	Schott
-"-	: Sonata c-moll.	Breitkopf
-"-	: Sonata e-moll.	Schott
-"-	: Sonata g-moll.	Breitkopf
A.Vivaldi /1678-1741/:	Concerto d-moll.	Ricordi
-"-	: Concerto F-dur.	Ricordi
-"-	: Concerto a-moll.	Ed.Mus.Budapest
-"-	: Concerto C-dur.	Ed.Mus.Budapest

Dueta:

Jos.Fiala:	Duo concertante, F-dur./hoboj a fagot/	Schmidt
F.Flemming:	60 Übungen, 1-3 /2 hoboje/.	Zimmermann
J.H.Luft:	24 Etüden, op.11 /2 hoboje/.	Schmidt
C.Salviani:	Duette. /2 hoboje/.	Ricordi
J.Sellner:	12 Duos. /2 hoboje/.	Billaudot
W.F.Ferling:	3 duos concertante, op.13 /2 hoboje/.	Litolf
K.Reiner:	Dua pro dva hoboje.	CHF
J.J.Loëillet:	6 Duette, op.5. /2 hoboje/.	Schott
J.D.Zelenka /1679-1745/:	Sonaten 1-6 /2 hoboje a cont/	Bärenreiter

Orchestrální studie:

E.Rothwell:	105 Difficult Passages /J.S.Bach/	Boosey
-"-	: 990 Passages from the symphonic repert.	Boosey
J.Degen:	Orchester-Studien /Smetana, Dvořák/.	Hofmeister
W.Gerlach:	Orchesterstudien /Šostakovič, Wagner/.	Hofmeister
F.Gumbert:	Orchesterstudien.	Merseburger
W.Heinze:	Orchesterstudien, 1-12.	Hofmeister
R.Strauss:	Orchesterstudien.	Peters
G.Verdi:	Orchesterstudien.	Hofmeister
R.Wagner:	Orchesterstudien.	Breitkopf
N.Solodujev:	Orchesterstudien, 1-3.	Muzgiz

Postupová zkouška:

Na závěr 2. ročníku vykoná žák postupovou zkoušku v tomto učivu:
1 stupnice durová, 1 stupnice mollová, kvintakord od zvolených stupnic a dále dominantní a zmenšený septakord.
2 etudy odlišného charakteru, 1 přednesová skladba.

Závěrečná zkouška:

Střední studium na LŠU ukončí žák ve 4. ročníku závěrečnou zkouškou, nebo interním, nebo veřejným absolventským vystoupením, kde přednese skladbu libovolného výběru sólově nebo v komorním souboru.

Hra na fagot

Studijní úkoly

Shrnutí výsledků dřívějšího studia, doplnění učební látky a navázání na nové učivo.

Stálá péče o rozvoj nátisku. Seznámit žáka s prostředky, které slouží k rozvoji pevného a pružného nátisku.

Vést žáka k tvoření čistého, znělého, měkkého tónu velkého dynamického rozpětí, k intonační čistotě a sebekontrolě, k rozvíjení a zpřesňování techniky prstů a jazyka.

Propracování všech artikulačních a výrazových prostředků. Seznámení s melodickými ozdobami.

Dvojitě a trojitě staccato.

Rozvíjení dynamické šíře tónů, frázování, ekonomika dechu a nátisku, dechové vibrato.

Úprava strojků, popřípadě jejich výroba.

Rozvíjení pohotovosti při hře z listu, studium komorních nebo orchestrálních partů.

Poznávání skladeb jednotlivých stylových období v literatuře pro fagot.

Studijní materiál

Denní nátisková cvičení - vydržované tóny, členění tónů v tenutu a ve staccatu, stupnicová, intervalová a akordická cvičení, hra stupnic a akordů v různých rytmech a artikulacích.

Pomocí dechové techniky a nátiskové pohotovosti vyrovnávat barvu tónu ve všech polohách nástroje.

Stupnice a akordy

Stupnice dur a moll v celém rozsahu nástroje, v různých rytmech a artikulacích, legato, staccato.

Stupnice chromatická, stupnice celotónová.

Akordy dur, moll, dominantní a zmenšené septakordy, vše s obraty.

Školy, etudy

- L. Hara: Škola hry na fagot
- J. Weissenborn: Škola hry na fagot
- Gross: Technická cvičení
- Kopprasch: I., II. díl - výběr
- K. Pivoňka: Variace stupnic a akordů
- K. Pivoňka: Malé etudy

Přednesové skladby

- C. Koch: Romance
- J. Weissenborn: Humoreska
- J. Páleníček: Ze zápisníku malého chlapce
- W. Seltman: Přednesové skladby pro fagot - výběr
- L. Milde: Andante, Nokturno
- J. Suchánek: Koncert I., II. věta
- J. Lindpaintner: Koncert

Postupová zkouška

Na závěr 2. ročníku vykoná žák postupovou zkoušku v tomto rozsahu:

- 2 stupnice dur, 2 moll, kvintakordy, dominantní septakord
- 2 etudy - 1 přednesová, 1 technická
- 1 přednesová skladba nebo věta z vybraných skladeb z paměti.

Závěrečná zkouška

Studium na II. stupni LŠU ukončí žák závěrečnou zkouškou, kde přednese libovolný výběr skladeb odpovídajících náročností a trvání z oblasti sólové hry.

Hra na klarinet

Studijní úkoly

Shrnutí výsledků dřívějšího studia, doplnění učební látky a navázání na nové učivo.

Stálá péče o další rozvoj nátisku. Seznámit žáka se všemi prostředky, které slouží k rozvoji nátisku a udržování nátiskové připravenosti.

Vést žáka systematicky k intonační jistotě a sebekontrolě, ke spřesňování a rozvíjení pohybové stránky techniky nátiskové a prstové.

Propracovávání všech artikulačních a hudebně výrazových prostředků /legata, staccata, intervalové a skordické skoky, kombinace legat se staccatem a pod./

Prohloubení znalostí melodických ozdob a jejich procvičování. Rozvíjení výrazových stránek hry na klarinet /dynamika, frázování, hospodaření s dechem, ekonomika nátiskové výdrže, artikulace, vibrato /jako prostředek k osobitému projevu.

Transpozice z C, A, Es do B dovést k takové úrovni, aby ji žák mohl uplatnit v amatérské hudební praxi.

Rozvíjení hudební paměti na vybraných skladbách.

Poznávání skladeb jednotlivých stylových údobí v literatuře pro klarinet.

Rozvíjení pohotovosti při hře z listu.

Studium komorních a orchestrálních partů.

Interpretace a frázování v taneční a jazzové hudbě.

Prostředky k dosažení stanovených cílů

Vydržované tóny, denní prstová cvičení, intervalové skoky, obtížné vazby, staccatová cvičení, trylky, pomocné hmaty, zvládnout rozsah celého nástroje.

Studijní materiál

Stupnice a skordy Dur, moll, dominantní septakordy, zmenšené septakordy v rovném pohybu a v obratech s procvičováním v rytmických variantách, artikulačních útvarech v rozšířeném rozsahu.

Školy, etudy

- B. Zákostelecký: Škola, II. díl
J. Kratochvíl: Škola hry na klarinet, II. díl
K. Baermann: Velká škola /výběr/ op.63
S.V. Rozanov: Škola /přednesová část/
L. Wiedemann: Praktické a teoretické studie
M. Etlík: Etudy
P. Jeanjean: Progresivní a melodické etudy
L. Kurkiewicz: Etudy, III. a IV. sešit
J. Müller: 21 etud, seš. 1
F. Müller: 21 etud
H. Klosé: Denní cvičení
A. Doležal: 20 charakteristických etud
A. Štark: 30 etud
A. Štark: 40 etud
F. Krešpsch: 26 etud

Přednesové skladby

- V. Tuček: Koncert B dur
J.E.A. Koželuh: Koncert Es dur
J.K. Vaňhal: Sonata B dur
F.A. Rosetti: Koncert Es dur
K. Stamc: Koncerty pro klarinet
K.M. von Weber: Koncertino Es op.26
N.W. Gade: 4 fantazijské kusy
H. Rabaut: Sólo de Concours op.10
N.S. Vasilenko: Orientální tanec
M.L. Starokadomskij: 5 písní
O. Flosman: Zbojnická sonatina
J. Pauer: Caprici
J. Pauer: Monology všedního dne
J. Kratochvíl: Malá suita pro klarinet
Z. Vostřák: Burleska
W. Lutoslawski: Taneční preludia
R.K. Ščedrin: Suita
J. Blatný: Píseň a Rondo
P. Blatný: Sonáta

M. Kořínek: Sonatina
M. Juchelka: Sonatina
F. Devienne: Koncertino pro 2 klarinety a klavír
K. Stamice: Koncert pro 2 klarinety a klavír
V. Kramář: Koncerty pro 2 klarinety a klavír

Komorní a souborová hra

W.A. Mozart: 6 duet
W.A. Mozart: Divertimenta pro 2 klarinety a fagot
L. von Beethoven: Tři duetta pro klarinet a fagot
V. Nudera: Trio pro 3 klarinety
J. Pauer: Trio pro 3 klarinety
J. Kratochvíl: Tria českých klasiků
J. Kratochvíl: České orchestrální studie
J.E. Zelinka: Prázdninová sonatina pro 2 klarinety
J. Kolasiňski: Malá svita pro 3 klarinety

Postupová zkouška

Na závěr 2. ročníku vykoná žák postupovou zkoušku v tomto rozsahu:

1 stupnice Dur, 1 stupnice moll, kvintakord k hraným stupnicím, dominantní a zmenšený septakord.

2 etudy odlišného charakteru, 1 přednesová skladba nebo věta z koncertu nebo sonaty

Závěrečná zkouška

Studium na II. stupni LŠU ukončí žák ve 4. ročníku závěrečnou zkouškou nebo interním nebo veřejným absolventským vystoupením, kde přednese skladbu libovolného výběru sólově nebo v komorním souboru.

Hra na saxofon

Studiu hry na saxofon /B sopran, Es alt, B tenor, Es bariton/ se mohou věnovat žáci na II. stupni LŠU, kteří prošli základním studiem na I. stupni LŠU ve hře na klarinet nebo i žáci s předchozí hudební přípravou na jiný nástroj, výjimečně i starší začátečníci, projeví-li ke hře na saxofon potřebné předpoklady.

Studijní úkoly

Seznámit žáka s nástrojem, vznik a historie nástroje.
Popis stavby, mechaniky, sestavení a údržba nástroje.
Úprava, seřízení a ošetřování plátek.
Základy hry na saxofon, držení nástroje, postoj při hře.
Navázat na zkušenosti získané při hře na klarinet, seznámit s rozdíly ve hře na klarinet a saxofon.
Rozvíjet dechovou techniku.
Tvoření tónu, nasazení a ukončení tónu /funkce jazyka/.
Probrat v teorii i praxi základy prstové techniky.
Hra vydržovaných tónů ve střední poloze.
Rozšíření tónového rozsahu nahoru a dolů.
Hra nasazovaně /detaché/, legato, staccato.
Hra v různých artikulacích a rytmech, kombinace legat se staccatem a pod.
Frázování a artikulace v taneční a jazzové hudbě /swingové i beatové/ - střídání výslovnosti T - D. /podle studijního zaměření a zájmu žáka.

Stálý rozvoj prstové, jazykové a dechové techniky hry.
Rozvíjení všech hudebně-výrazových prostředků v interpretaci artifiiciální a nonartifiiciální hudby /artikulace, legato, staccato, tenuto, detaché, akcenty, sforzata, dynamika, sfogika, frázování, vibrato a pod./

Melodické ozdoby.

Transpozice.

Hra skladeb různých slohových údobí a různých žánrů.

Hra z listu.

Studium orchestrálních nebo komorních partů.

Seznámení se všemi rozdíly v interpretaci hudby klasické /artifiiciální/ a hudby taneční a jazzové /nonartifiiciální/.

Seznámení s akordickými značkami.

Improvizace - seznámení se základními typy chorůsů.

Improvizace 1. na dané téma /melodii/.

2. na harmonické téma /dle akordických značek/.

/Podle individuálních schopností žáka./

Studijní materiál

Nátisková cvičení - vydržované tóny.

Hra intervalů, stupnic, akordů z paměti i podle akordických značek. Hra detaché, legato, staccato v různých artikulacích a rytmech v celém rozsahu nástroje.

Stupnice dur, moll, chromatické, celotónové, stupnice staré /církevní/, cikánské, pentatonické, zmenšené, bluesové, umělé /dle schopností a studijního zaměření žáka/.

Akordy dur, moll, dominantní septakordy, zmenšené septakordy, zvětšené akordy.

Hra podle akordických značek X, Xmi, X^o, Xmi⁷, X⁷ a další,

spojování akordů /akordické kadence/.

Es baryton solo

J.S. Bach Six Suites /⁴⁻⁶f⁶ cello

International

G.F. Händel: Largo

B - Mills

Jazzová výuka

L. Hulan: Pohyblivé schodiště

K. Brau: Aquarell pro tenor saxofon

K. Hála: Uličník /foxtrot pro Alt saxofon/

E. Parma: Cesta ke hvězdám /alto/

M. Ducháč: Improvizace /tenor/

J. Gecht: Tři skladby pro klarinet nebo saxofon

Duo saxofonů

Gee, Harry Alt + Tenor 3

Southern

F. Kuhlau Koncertní dueta 3 - 4

Presser

Tria

Lyle Murphy Notturmo /ATB/ 4

WIM

H. Purcell Fantasia č. 3

WIM

Postupová zkouška

Na závěr 2. ročníku vykoná žák postupovou zkoušku v tomto rozsahu:

1 stupnice dur a 1 moll z probraných

Kvintakord, dominantní nebo zmenšený septakord s obraty ke hraným stupnicím.

Žák se studijním zaměřením na taneční a jazzovou hudbu prokáže znalost hry z akordických značek jednodušších /př. X, X^{m1}, X⁷, X⁷m¹/

1 delší nebo 2 kratší etudy

1 přednesová skladba

Závěrečná zkouška

Studium na II. stupni LŠU ukončí žák ve 4. ročníku závěrečnou zkouškou nebo interním nebo veřejným absolventským vystoupením, kde přednese v libovolném výběru skladby odpovídající náročnosti a trvání z oblasti hry sólové nebo ansámblové, podle svého studijního zaměření.

Rozsah zkoušky:

2 stupnice z probraných

Kvintakord, dominantní nebo zmenšený septakord ke stupnicím s obraty.

1 delší nebo 2 kratší etudy odlišného charakteru.

1 přednesová skladba.

Hra podle akordických značek a improvizace /u žáků se studijním zaměřením na taneční a jazzovou hudbu/.

Hra na lesní roh

Studijní úkoly

Shrnutí výsledků dřívějšího studia, doplnění učební látky a navázání na nové učivo.

Stálá péče o další rozvoj nátisku. Seznámit žáka se všemi prostředky, které slouží k rozvoji nátisku a udržování nátiskové připravenosti.

Vést žáka systematicky k intonační jistotě a sebekontrolě, ke zpřesňování a rozvíjení pohybové stránky, techniky nátiskové i prostorové.

Propracovávání všech artikulačních a hudebně výrazových prostředků /legata, staccata, intervalové skoky, kombinace legat se staccatem a pod./. Seznámení s melodickými ozdobami, jejich procvičování. Rozvíjení výrazových stránek hry na lesní roh /dynamika, frázování, hospodaření s dechem, ekonomika nátiskové výdrže, artikulace, vibrato - jako prostředek k osobitému projevu/.

Transpozice z F do Es dovést k takové úrovni, aby jí žák mohl uplatnit v amatérské hudební praxi. Ostatní transpozice E D C H G podle schopností a studijního zaměření žáka.

Rozvíjení hudební paměti na vybraných skladbách menšího rozsahu. Poznávání skladeb jednotlivých stylových údobí v literatuře pro lesní roh. Rozvíjení pohotovosti při hře z listu, studium komorních nebo orchestrálních partů.

Studijní materiál

Denní nátisková cvičení, vydržované tóny, retní vazby, intervalové skoky, staccatová cvičení. Intervalová, stupnicová cvičení, trylky, retní trylky, pedálové tóny.

Stupnice a akordy

Stupnice dur a moll v rozsahu nástroje, v různých artikulacích a rytmech, legato i staccato. Stupnice chromatická v rozsahu nástroje legato. Akordy dur, moll, dominantní a zmenšené septakordy, vše s obraty v různých artikulacích.

Školy a etudy

- F. Schollar: Škola 2. díl /výběr/
O. Tvrđý V. Kubát: Škola /dokončení/
E. Wipperich: Škola 3. sešit /výběr/
O. Tvrđý: První etudy 2. díl /připraveno k tisku/
M. Alphons: Etudy I. díl /výběr/
E. Kautský: Malé etudy /výběr/
A. Frehse: Etudy I. díl /výběr/
K. Koprasch: I. díl /výběr/
J. Galley: Etudy seš. 1 a 2 /výběr/
H. Kling: 40 charakteristických etud /výběr/

Přednesové skladby

- L. Koželuh: Invence
J.J. Ryba: Koncertino in Dis
W.A. Mozart: Koncert D dur č. 1
W.A. Mozart: Koncert Es dur č. 3 a 2
W.A. Mozart: Koncertní rondo
L.v Beethoven: Sonata
F. Strauss: Koncert op.8
C. Saing-Saëns: Morceau de Concert
J. Kofroň: Sonatina
E. Hlobil: Andante pastorale
Z. Šesták: II. koncertino
F. Finke: Sonata
P. Hindemith: Sonata
J.Z. Bartoš: Elegie
J. Rychlík: Školní sonatina
A. Skrjabin: Romance

Komorní hra

- A. Vivaldi: Koncert pro dva lesní rohy
A. Rejcha: Tria pro lesní roh
A. Rossetti: Koncert pro dva lesní rohy č. 1
W.A. Mozart: 12 duet
L. v Beethoven: Sextet /2 lesní rohy + smyč. kvartet/

Postupová zkouška

Na závěr 2 ročníku vykoná žák postupovou zkoušku v tomto rozsahu:

1 stupnice dur a moll v rozsahu nástroje v některé z probíraných artikulací.

Kvintakord, dominantní nebo zmenšený septakord s obraty v probíraných artikulacích ke hraným stupnicím.

1 delší nebo 2 kratší etudy.

1 přednesová skladba nebo věta z koncertu, sonáty.

Závěrečná zkouška

Studium na II. stupni LŠU ukončí žák ve 4. ročníku závěrečnou zkouškou nebo interním nebo veřejným absolventským vystoupením, kde přednese v libovolném výběru skladby odpovídající náročnosti a trvání z oblasti hry sólové nebo komorní /ansámblové/.

Hra na trubku

Studijní úkoly

Shrnutí výsledků dřívějšího studia, doplnění učební látky a navázání na nové učivo.

Stálá péče o další rozvoj nátisku. Seznámit žáka se všemi prostředky, které slouží k rozvoji nátisku a udržování nátiskové připravenosti.

Vést žáka systematicky k intonační jistotě a sebekontrolě, ke zpřesňování a rozvíjení pohybové stránky techniky nátiskové i prstové.

Propracovávání všech artikulačních a hudebně výrazových prostředků /legata, staccata, intervalové a akordické skoky, kombinace legat se staccatem a pod./

Seznámení s melodickými ozdobami, jejich procvičení.

Dvojitě a trojitě staccato.

Rozvíjení výrazových stránek hry na trubku /dynamika, frázování, hospodaření s dechem, ekonomika nátiskové výdrže, artiklace, vibrato/ jako prostředek k osobitému projevu.

Transpozice z C do B a z Es do B dovést k takové úrovni, aby ji žák mohl uplatnit v amatérské hudební praxi.

Ostatní transpozice /F, A, B, E/ podle schopností a studijního zaměření žáka.

Rozvíjení hudební paměti na vybraných skladbách menšího rozsahu.

Poznávání skladeb jednotlivých stylových údobí v literatuře pro trubku.

Rozvíjení pohotovosti při hře z listu. Studium komorních nebo orchestrálních partů. Interpretace a frázování v taneční a jazzové hudbě /podle studijního zaměření žáka/.

Improvizace /podle studijního zaměření žáka a podmínek školy/.

Studijní materiál

Denní nátisková cvičení, vydržované tóny, retní vazby, intervalové skoky, staccatová cvičení v jednoduchém i násobném staccatu. Intervalová, stupnicová a akordová cvičení, chromatické

tioly, trylky a retní trylky, pedálové tóny.

J.B. Arban: Škola hry na trubku /Hofmeister/

Max Schlossberg: Daily drills and technical studies /M. Baron CO,
P.O. Box 149, Oyster Bay N.Y. 11771/

Herbert L. Clarke: Technical studies for the cornet /Carl Fischer,
INC, 62 Cooper Square, New York 10003/

L. Novák: Nátisková a technická cvičení pro trubku /Svaz hudebníků/

Stupnice a akordy

Stupnice dur a moll přes 2 oktávy /pokud možno/ v různých artikulacích a rytmech, legato i staccato.

Stupnice chromatické přes 2 oktávy /pokud možno/ legato.

Stupnice celotónová ve čtvrtých notách v živějším tempu.
Akordy dur, moll dominantní a zmenšené septakordy, vše s obraty v různých artikulacích.

Školy a etudy

A. Vaigl, J. Krčma: Škola hry na trubku, II. díl

J. Kolář: Praktická škola hry na trubku, seš. č. 3, 4, 5, 6

J.B. Arban: Škola hry na trubku

Hans Joachim Krumpfer: Etudy pro trubku díl I.

Etudy pro trubku díl II. /Supraphon Praha
VEB Deutsche Verlag
für Musik Leipzig/

Suren Balasanjan: 25 lehkých etud /Muzgiz/

Suren Balasanjan: 18 etud

František Bláha: 10 charakteristických etud /SHV Praha 1965/

René Laurent: 20 etudes faciles et moyenne force, Leduc, Paris

Alexandre Petit: 15 etudes techniques et mélodiques, Leduc

Günther Karpa: Rhythmisch-stilistische Studien für Jazztrompete
/Studio dresdner Tanz-sinfoniker DVEW Leipzig/

Přednesové skladby

Obtížnost skladeb je označena čísly 5 až 8.

Skladby barokní epochy:

6 Pavel Josef Vejvanovský: Sonata g moll, Panton Praha

- 6 Henry Purcell: Sonata pro trubku a smyčce /Muz. RARA/
8 G.F. Händel: Koncert /komp. 1703/ původně pro hoboje
/možno přeložit do d moll/ Muzgiz 1962
7 Timofej Dokšicer: 3 starinnyje koncerty
1. G.F. Telemann Koncert As dur
2. Giuseppe Tartini Koncert As dur
3. Francesco Veraccini Koncert c moll
8 Giuseppe Torelli: Koncert pro trubku /Supraphon/

Skladby předklasické a klasické

- 8 J. Haydn: Koncert Es dur /Supraphon/
6 J.K.J. Neruda: Koncert Es dur /Panton/
9 Joh. Nepomuk Hummel: Koncert Es dur /Hofmeister/
8 Joh. Mathias Sperger: Koncert D dur /Hofmeister/

Skladby romantického období

- 5 G. Lazarus: Ballade, op.38
5 O. Böhme: Píseň /Supraphon/
5 T. Hansen: Scherzo
6 T. Hansen: Sonata
5 I. Guy Ropartz: Andante et allegro
8 Willy Brandt: Ersten konzertstück f moll op.11
7 A. Stollberg: Konzertstück für trompette
8 O. Böhme: Cocerto, op.18 /Muzgiz 1960/
6 H. Senée: Concertino /třívěté/
5 K. Ley: Elegie, op.12
6 E. Jonas: Concertino
7 O. Morgan: Legende

Skladby 20. století

- 5 J. Hanuš: Impromptus /Supraphon/
5 J. Laburda: Sonatina /Supraphon/
9 K. Píse: Sonate für Trompette u Klavier /1935/
9 P. Hindemith: Sonate für Trompette /1939/
8 Alexander Gedike: Koncertní etuda op.49 /Muzgiz 1957/
9 A. Arutjunjan: Koncert pro trubku a orch. /Muzgiz 1965/
7 V. Blažević: Skerzo
/1881-1942/

- 6 S. Thiele: Ein kleines Trompetenkonzert /Peters/
8 F. Peters: Sonata for Trumpet and Piano, op.51
/C.F.Peters corp. New York/
7 J.D. Link: Burleska /Hofmeister/
8 J.P. Thilman: Concertino, op.66 /Hofmeister/
9 A. Gedike: Koncert, op.41 /Hofmeister/
7 I. Šachov: Skercino /Muzgiz/
8 T. Charlier: Solo de Concours /Leduc/
7 T. Gaubert: Cantabile et scherzetto /Leduc/
5 E. Bozza: Badinage /Leduc/
8 E. Bozza: Caprico /Leduc/
8 A. Wormser: Fantasia, thème et variations /Leduc/
5 J. Blatný: Introdukce a píseň heroická, pochod /SNKLHU 1959/
6 V. Soukup: 3 sonety /Měst. knihovna Praha/
6 F. Thomé: Fantasia /Leduc/
8 A. Georges: Légende de l'Amour
7 P. Eben: Fantasia vespertina, /Schott 1969/
8 S. Kurz: Konzert für Trompete und Streichorchester,
op.23 Breitkopf & Härtel Lipsko
7 J. Pauer: Trompetina /Panton 1977/
8 B. Martinů: Sonatina
6 K. Sodomka: Sonatina jazzistica /Panton 1971/
5 K. Schwaen: Sonate

Komorní skladby

- K.V. Štěpka: Suita a l'Antique pro dvě trubky /Supraphon 1971/
P. Eben: Duetti per due trombe /Schott/
H.I. Biber: Sonata á 6 pro trubku a smyčce /Musica RARA/

Postupová zkouška

Na závěr 2. ročníku vykoná žák postupovou zkoušku v tomto rozsahu:

1 stupnice dur a 1 moll přes dvě oktávy /pokud možno/ v některé z probraných artikulací.

Kvintakord, dominantní nebo zmenšený septakord s obraty v probraných artikulacích ke hraným stupnicím.

1 delší nebo 2 kratší etudy

1 přednesová skladba nebo věta z koncertu nebo sonáty.

Závěrečná zkouška

Studium na II. stupni LŠU ukončí žák ve 4. ročníku závěrečnou zkouškou nebo interním nebo veřejným absolventským vystoupením, kde přednese v libovolném výběru skladby, odpovídající náročnosti a trvání z oblasti hry sólové nebo komorní /ansámblové/.

Hra na pozoun

Studijní úkoly

Shrnutí výsledků dřívějšího studia, doplnění učební látky a navázání na nové učivo.

Stálá péče o další rozvoj nátisku. Seznámit žáka se všemi prostředky, které slouží k rozvoji nátisku a udržování nátiskové připravenosti. Vést žáka systematicky k intonační jistotě a sebekontrolě, ke zpřesňování a rozvíjení pohybové stránky techniky nátiskové, prstové i snížcové.

Propracování všech artikulačních a hudebně výrazových prostředků /legata, staccata, intervalové a akordické skoky, kombinace legat se staccatem a pod./

Seznámení s melodickými ozdobami, jejich procvičení. Dvojitě a trojitě staccato /jen u žáků, kteří pro ně mají předpoklady. Rozvíjení výrazových stránek hry na pozoun /dynamika, frázování, hospodaření s dechem, ekonomika nátiskové výdrže, artikulace, vibrato /jako prostředek k osobitému projevu/.

Hru v C klíčiích dovést k takové dokonalosti, aby ji mohl žák uplatnit v amatérské praxi.

Rozvíjení hudební paměti na vybraných skladbách menšího rozsahu.

Poznávání skladeb jednotlivých stylových období v literatuře pro pozoun /příp. baryton/.

Rozvíjení pohotovosti při hře z listu. Studium komorních nebo orchestrálních partů.

Interpretace a frázování v taneční a jazzové hudbě /podle studijního zaměření žáka/.

Studijní materiál

Denní nátisková cvičení, vydržované tóny, retní vazby, intervalové skoky, staccatová cvičení v jednoduchém i násobném staccatu.

Intervalová stupnice a akordická cvičení, chromatické trioly, trylky a retní trylky, pedálové tóny.

Stupnice a akordy

Stupnice dur a moll přes 2 oktávy /pokud možno/ v různých artikulacích a rytmech, legato i staccato.

Stupnice chromatické přes 2 oktávy /pokud možno/ legato.

Stupnice celotónová ve čtvrtových notách v živějším tempu.
Akordy dur, moll dominantní a zmenšený septakord, vše s obraty v různých artikulacích.

Školy a etudy

- I. Ušák: Škola pro pozoun, II. díl
- I. Ujgalussi: Škola pro pozoun, II. díl
- R. Müller: Technické studie II. a III. díl
- F. Vobaron: 34 etud, 40 etud
- O. Blume: Etudy I. a II. díl
- V. Blažević: Etudy pro pozoun
- K. Stefaniczin: 55 etud v altovém klíči
- B. Grigorijev: Etudy pro pozoun
- F. Kwiatkowski: Etudy I., II. a III. díl
- C. Koprasch: Etudy pro pozoun
- G. Karpa: Rhythmisch-stilistische Studien für Jazzpozoune

Přednesové skladby

Obtížnost skladeb je označena čísly 5 - 8.

- 5 Album přednesových skladeb 1,2
- 5-8 J. Matěj: Informatorium drobných skladeb
- 7,8 L. Bárta: Sonatina
- 6,7 M. Sedmidubský: Concertino
- 6 J. Nowakowski: Concertino
- 7 R. Korsakov: Koncert B dur
- 8 V. Kalabis: Sonata pro pozoun
- 5 V. Šrámek: Suita
- 5 M. Kopelent: 4 skladby pro pozoun
- 6 B. Marcello: Sonata c moll
- 7 J. Dvořáček: Invence
- 6-7 C. Saing-Saëns: Cavatina
- 7 F. David: Concertino Es dur

- 7 W. Gräfe: Koncert B dur
- 6-7 P. Thilman: Concertino giocoso
- 8 V. Smita: Koncertní arie
- 6,7 I. Loudová: Sonatina
- 6 L. Ostranský: Concertino
- 7 K. Kurpiňski: Cavatina
- 7 M. Warneche: Albumblok
- 6 J. Demersman: Cavatina
- 6 E. Paudert: Berühmte Arie
- 5 J. Francl: Malá suita

Komorní skladby

- J. Matěj: 2 a 3hlasé invence
 - O. Blume: Dueta pro pozouny I. a II. díl
 - V. Cornette: Elementární etudy /dueta/
 - K. Hennig: Dueta
- Orchestrální studie pro pozouny

Postupová zkouška

Na závěr 2. ročníku vykoná žák postupovou zkoušku v tomto rozsahu:

- 1 stupnice dur a 1 moll přes 2 oktávy /pokud možno/ v některé z probraných artikulací. Kvintakord, dominantní nebo zmenšený septakord s obraty v probíraných artikulacích ke hraným stupnicím.
- 1 delší nebo 2 kratší etudy.
- 1 přednesová skladba nebo věta z koncertu nebo sonáty.

Závěrečná zkouška

Studium na II. stupni LŠU ukončí žák ve 4. ročníku závěrečnou zkouškou nebo interním nebo veřejným absolventským vystoupením, kde přednese v libovolném výběru skladby, odpovídající náročnosti a trváním z oblasti hry sólové nebo komorní /ansámblové/.

Hra na tubu

Studijní úkoly

Shrnutí výsledků dřívějšího studia, doplnění učební látky a navázání na nové učivo. Stálá péče o další rozvoj nátisku. Seznámit žáka se všemi prostředky, které slouží k rozvoji nátisku a udržování nátiskové připravenosti. Vést žáka systematicky k intonační jistotě a sebekontroli, ke zpřesňování a rozvíjení pohybové stránky techniky nátiskové i prstové.

Propracování všech artikulačních a hudebně výrazových prostředků /legata, staccata, intervalové a akordické skoky, kombinace legat se staccatem a pod./. Seznámení s melodickými ozdobami, jejich procvičení.

Dvojitě a trojitě staccato /jen u žáků, kteří pro ně mají předpoklady/. Rozvíjení výrazových stránek hry na tubu /dynamika, frázování, hospodaření s dechem, ekonomika nátiskové výdrže, artiklace, vibrato /jako prostředek k osobitému projevu/.

Rozvíjení hudební paměti na vybraných skladbách menšího rozsahu.

Poznávání skladeb jednotlivých stylových období v literatuře pro tubu.

Rozvíjení pohotovosti při hře z listu. Studium komorních nebo orchestrálních partů.

Interpretace a frázování v taneční a jazzové hudbě / podle studijního zaměření žáka/.

Studijní materiál

Denní nátisková cvičení, vydržované tóny, retní vazby, intervalové skoky, staccatová cvičení v jednoduchém i násobném staccatu. Intervalová, stupnicová a akordická cvičení, chromatické trioly, trylky a retní trylky.

Stupnice a akordy

Stupnice dur a moll přes 2 oktávy /pokud možno/ v různých artikulacích a rytmech, legato i staccato. Stupnice chromatické přes 2 oktávy /pokud možno/ legato.

Stupnice celotónová ve čtvrtých notách v živějším tempu.

Akordy dur, moll dominantní a zmenšené septakordy, vše s obraty v různých artikulacích.

Školy a etudy

- V. Hoza: Škola pro tubu II. díl
G. Todorov: Škola pro tubu
Lebeděv: Škola pro tubu
V. Hoza: 100 vybraných etud
B. Grigoriev: Etudy
M. Hejda: Etudy
S. Vasiljev: 30 etud
L. Michálek: Škola pro B tubu
F. Vobaron: 16 etud
F. Vobaron: 34, 40 etud
R.W. Getschell: První sešit praktických studií pro tubu
Koprasch, sešit 1,2

Přednesové skladby

- N. Beklanova: 8 miniaturních skladeb
D. Kabalevskij: Toccata /úprava pro tubu/
F. Geib: Cavatina
K. Matys: Koncert /úprava pro tubu/
V. Hoza: Přednesová část školy
Transkripce z pozounové a fagotové literatury
J. Nowakowski: Concertino
B. Marcello: Sonata e moll
F. David: Concertino Es dur
J. Matěj: Informatorium
L. Milde: Přednesové studie
J. Dvořáček: Invence
W. Gräfe: Concertino B dur
N.R. Korsakov: Koncert B dur
W. Smita: Koncert Es dur
W. Smita: Romance
M. Warneche: Concertstüch op.28
J. Demersmann: Cavatina
E. Paudert: Berühmte arie
W. Smita: Koncertní arie
L. v Beethoven: Sonatina

Postupová zkouška

Na závěr 2. ročníku vykoná žák postupovou zkoušku v tomto rozsahu.

1 stupnice dur a 1 moll přes 2 oktávy /pokud možno/ v některé z probraných artikulací.

Kvintakord, dominantní nebo zmenšený septakord s obraty v probíraných artikulacích ke hraným stupnicím.

1 delší nebo 2 kratší etudy.

1 přednesová skladba nebo věta z koncertu nebo sonáty.

Závěrečná zkouška

Studium na II. stupni LŠU ukončí žák ve 4. ročníku závěrečnou zkouškou nebo interním nebo veřejným absolventským vystoupením, kde přednese v libovolném výběru skladby, odpovídající náročnosti a trvání z oblasti hry sólové nebo komorní /ansámblové/.

Hra na bicí nástroje

Studijní úkoly

Shrnutí výsledků dřívějšího studia, doplnění učební látky a navázání na nové učivo.

Seznámit žáka se všemi druhy bicích nástrojů, běžně užívaných v symfonických, dechových, tanečních a jazzových orchestrech.

Vést žáka systematicky k rytmické sebekontrolě a k rozvíjení pohybové stránky techniky hry. Hra v rychlých tempích.

Hra na malý buben

Víření.

Přírazy jednoduché, dvojitě, trojitě, čtveřité.

Akcenty na sudých a lichých notách na různých místech rytmických figur v různých kombinacích.

Paradidle. Akcenty v paradidlech.

Hra na tympány

Ladění tympánů.

Víření s dynamickým odstíněním.

Tlumení.

Další technické problémy jako u malého bubnu.

Hra na soupravu bicích nástrojů

Stále zdokonalovat hru na soupravu s plným využitím hry na činel a HI-HAT, hraný ve čtyřčtvrtečním taktu na sudých dobách, na všech čtyřech dobách a na všech osminách.

Improvizace breaků /předělů/ na konci frází.

Improvizace čtyř-, osmi-, šestnácti- a dvaatřicetitakových sól.

Improvizace dvanácti-, a čtyřřidvacetitakových sól /forma blues/. Hra akcentů na sudých a lichých hodnotách, na různých místech rytmických figur a hra paradídlů, akcentů v paradídlech s užitím všech nástrojů soupravy.

Rozvíjení hudební paměti. Poznávání skladeb jednotlivých
stylových údobí. Rozvíjení pohotovosti při hře z listu. Cvičení
souhry. Studium komorních a orchestrálních partů.
Interpretace v taneční a jazzové hudbě.
Improvizace doprovodu v taneční a jazzové hudbě na soupravu
bicích nástrojů.
Hra na melodické bicí nástroje /xylofon, vibrafon, marimba/
podle studijního zaměření a zájmu žáka a podle vybavenosti školy.

Studijní materiál

Denní cvičení víru, denní rozehrávání a cvičení vyrovnanosti
rukou pomocí akcentů.

Školy a etudy

- R. Kosmala: Nowa metoda hry na malym bebnie /Polskie wydawnictwo
muzyczne/
S. Fink: Studien für kleine Trommel, seš. 1 -6 /N.Simrock,Hamburg/
H. Müller: 50 Etüden für kleine Trommel /VEB F. Hoffmeister,Leipzig/
H. Knauer: Trommelschule, seš. 1, 2 /VEB Hoffmeister, Leipzig/
Zegalski: 40 cwiczen na maly beben /Polskie wyd. muz./
J. Tuzar: Etudy pro malý buben /St. vyd. Praha/
E. Keune: Pauken /VEB DVFM Leipzig/
Zegalski: 30 etiud na 4 kotly /PWM/
Skowera: Cwiezenia na kotly /PWM/
H. Knauer: Paukenschule, seš.1, 2 /VEB Hoffmeister, Leipzig/
J. Chopin: Advanced Techniques for the modern Drummer
Jim Chopin, 50 Morningside drive,
New York 25 NY
S. Fink: Machine drums /B. Schott's Söhne
Mein
H. Hughes: Rock drumming /Premier Perkusion/
Ch. Hansen: Drumming Rock & Roll style
Educational music & books
1960 Broadway, New York
N.Y. 10023

- M. Veselý: Etudy pro soupravu bicích nástrojů, 1. seš. /Svaz
hudebníků, Praha/
M. Veselý: Etudy pro soupravu bicích nástrojů, 2. seš., rukopis
M. Veselý: Škola akcentů a paradidlů, rukopis
D. Agostini: Solfège synkopé pour Méthode de Batterie
D. Agostini: Preparation for right reading
Ed. Dante Agostini 16 A Rue Archenean
75019 Paris
- Jack de Johnette - The art of modern jazz druming
Charlie Perry
Ed. Drum center publications, Long Island,
New York
- Sam Ulano's Elektronik drum solos
Ed. Sam Ulano, 115 West St. N.Y. 18
- Joel Rotman's Phrasing Drum solos
Ed. J.R. publications, 13 Sheridan Square
100 14 N.Y.
- Berklee series:
Alan Dawson A manual the modern drummer
Don de Micheal Ed. Berklee press publications
1140 Boyston street, Boston
Mass 02215
- Michel Lorin 100 "Plans pop" de batterie
Ed. Éditions Paul Beuscher
- Joel Rotman's Rock reader
Ed. J.R. publications 13 Sheridan Square
N.Y. 10014
- Joe Viera Sovanced Techniques for the modern drummer
by Jim Chopin
- Joe Morello New directions in Rhytm
Ed. Jamar publications - Chicago- Illinois
- Joel Rotman's Coordinated snare drum patterns in phrases
of three
- Hans Krame Das Schlegzeug in Pop Rock Jazz
Günter Kiesant

T. Bruno: Metodo per xilofono a marimba, Ricordi

T. Bruno: Metodo per vibrafono, Ricordi

K. Zuna: Škola pro xylofon

Postupová zkouška

Na závěr 2. ročníku vykoná žák postupovou zkoušku v tomto rozsahu:

Víření, přírazy, akcenty, paradidla.

2 etudy na soupravu bicích nástrojů.

Pokud žák studoval hru na melodický nástroj /xylofon, vibrafon ap./, předvede jednu stupnici, rozložený akord ke stupnici, 1 etudu, 1 přednesovou skladbu

Závěrečná zkouška

Střední studium na LŠU ukončí žák ve 4.ročníku závěrečnou zkouškou nebo interním nebo veřejným absolventským vystoupením, kde přednese v libovolném výběru skladby odpovídající náročností a trvání z oblasti hry sólové nebo komorní nebo ansámblové.

Studijní zaměření žáků: příprava ke studiu na středních pedagogických školách, pedagogických fakultách a filozofických fakultách /hlavní předmět nauka o hudbě/ - pro žáky s předběžnou hudební přípravou.

Učební plán č. 14

oddělení klávesových nástrojů, smyčcových nástrojů, strunných nástrojů, dechových nástrojů a oddělení akordeonové.

Délka studia: 4 roky

Poř. čís.	Předmět	Ročník			
		1.	2.	3.	4.
1.	Nauka o hudbě	1,5	1,5	1,5	1,5
2.	Hra na nástroj - /klavír, akordeon, kytara, housle, dechové nástroje/	2	2	2	2
3.	Elementární improvizace /doprovody k písním/, hra na lehkoovladatelné nástroje, základy taktovací techniky	0,5	0,5	0,5	0,5
Celkový počet vyučovacích hodin týdně		4	4	4	4
Nepovinný předmět sborový zpěv		1	1	1	1

Pokud se žáci připravují ke studiu učitelství pro lidové školy umění na Pedagogické fakultě v Českých Budějovicích, zvyšuje se počet vyučovacích hodin ve hře na nástroj celkem na 2,5 hodiny týdně ve všech ročnících.

Náročnější program tohoto studijního zaměření je určen pro budoucí zájemce o studium s hudební specializací a pro ty, kteří se chtějí věnovat zájmové umělecké činnosti na vyšší sólistické úrovni. Cílem je vybavit absolventy solidními základy profesionálních dovedností instrumentálních, které by jim umožnily úspěšné pokračování ve studiu na vysoké škole nebo samostatné uplatnění v kulturním životě společnosti, ale i přiměřenými znalostmi hudebně - teoretickými a širším rozhledem kulturně politickým. Učební plán proto zahrnuje vedle hry na nástroj povinný

komplexní předmět nauka o hudbě /intonace, základy harmonie, forem a dějin hudby/ a podle podmínek školy a konkrétního zaměření žáka též další předměty, jako elementární improvizaci a hru na lehkoovladatelné nástroje, základy taktovací techniky, úvod do skladebných nauk, komorní hru nebo sborový zpěv.

Mimořádný talent, mnohdy probuzený až v popubertálním věku, vyžaduje samostatný postup, jehož cílem je splnění požadavků talentových zkoušek na vysokou školu /AMU/. Může však jít i o uchazeče studia dirigování, skladby nebo operní režie. V každém případě vyžaduje takový žák podporu celé školy, zvýšenou péči ve všech předmětech, veřejná vystoupení, podrobná hodnocení celé předmětové komise a pod.

Učební osnovy hry na nástroj v zásadě navazují na učební látku základního studia /I. stupně/. Jejich splnění předpokládá pravidelné, soustředěné a intenzivní cvičení v daleko větším rozsahu nežli u žáků praktického studijního zaměření. Žák musí být veden k tvořivému uplatnění všech poznatků z nauky o hudbě, a to jak při uvědoměném studiu sólových skladeb a pokud se připravuje ke studiu učitelství, tak zejména v předmětu elementární improvizace při harmonizaci melodií a stylizaci doprovodů k písním.

Studijní materiál ve všech 4 ročnicích tvoří tyto složky:

- technická a nátisková cvičení
- stupnice a akordy
- etudy
- skladby barokní
- "- klasické a předklasické
- "- romantické
- "- z tvorby 20. století /česká i světová/

Učitel vypracuje individuální roční studijní plány žáků tak, aby všechny uvedené složky byly zastoupeny. Studijní materiál rozdělí podle plánovaného stupně zpracování:

- 1/ Látku určenou k veřejnému provedení a ročníkovým nebo závěrečným zkouškám. Předpokládá se po všech stránkách co nejdokonalejší zvládnutí a hra z paměti.
- 2/ Látku pro poznání literatury. Může být nastudována zběžněji, nemusí být zvládnuta z paměti, nepředpokládá dokonalé technické provedení všech detailů, ale vyžaduje se proniknutí do hudební struktury díla a jeho stylového provedení.
- 3/ Připravovanou hru z listu. Účelem je poznání literatury zvoleného nástroje, spontánní muzicírování, pěstování smyslu pro stavbu díla a pohotové čtení partu.
- 4/ Komorní hru. Hra duet, tríí, kvartet. Utvořit skupiny žáků pro komorní hru a nadále rozvíjet pohotovost ve čtení z listu a poznání hudební literatury.
- 5/ Improvizovaný doprovod k písním se vyučuje v předmětu elementární improvizace, který má samostatné učební osnovy a je určen především pro žáka, připravující se ke studiu učitelství.